

Kaj je novega

Koledar

Četrtek, 13. decembra: Lucija, Otilija.

Osebnosti

★ Podeljeni sta župniji: St. Jakob ob Savi g. Ivanu Erjavcu, župniku v Zelimlju, in St. Jurje pri Grosupljem g. Antonu Medvedu, župniku v Banjiloki pri Kočevju.

★ Umeščen je bil včeraj 12. decembra na župnijo Sinji vrh pri Vinici v Belikrajini g. Josip Gostiša, doslej župnik v Spodnjem logu pri Kočevju.

★ Umrl je v St. Jerneju g. Viljem Gebauer, nadučitelj v pokou.

★ V naše državljanstvo so sprejeti Milena (Barbara) Štih, učiteljica iz Maribora; Zdenka Bloudek, učiteljica iz Ljubljane; Rudolf Kolarčič, uradnik iz Maribora in Andrej Komarecki, živnozdravnik iz Rače. Izstop iz državljanstva kraljevine SHS je dovoljen stolarju Valentinu Kuncu, pristojnemu v Veliko Ligojnu, ljubljanski okraj; Josipu Balazinu, pristojnemu v Rogatec, šmarni okraj; Julijani Bauer, pristojni v Marenberg, prevaljski okraj; kovaču Antonu Serecu, pristojnemu v Krog, murskosobotski okraj; posestniku Ivanu Schwarzu, pristojnemu v Rožengrund, mariborski okraj in posestniku Francu Kalkšmidu, pristojnemu v Ihovo, mariborski okraj.

Ostale vesti

★ Shodi SLS. V nedeljo 16. decembra porani sveti maši bo v Framu (pri Pečovniku) shod SLS. Govorijo narodni poslanec Falež in oblatni poslanci. — Ob pol. 15 se vrši v Račah (pri »Verglezu«) shod SLS. Govorijo poslanec Žebot in drugi.

★ Kdaj je plačilo javnih davščin veljavno napram državi. P.čna delegacija objavlja uradno: Ker so se dogodili primeri, da so neopravičene osebe pobirale javne davščine izven prostorov davčnega urada (davčne uprave) ponavljam sledeči razglas: Plačanje javnih davščin je za državo le tedaj veljavno, če se izvrši ali v prostorih davčnega urada (davčne uprave) in to le proti pobornici lastnoročno podpisani od dveh uradnikov, imenovanih v razglasu, ki je nabit na vidnem mestu v vsakem davčnem uradu, ali pa na pošti s pošto položnico proti prejemnemu poštnemu funkcionarju. Glede plačevanja javnih davščin v roke davčnega eksekutorja pa velja člen 7 uredb ministra za finance o postavljanju davčnih eksekutorjev. Uradni list z dne 8. jan. 1921, št. 5-2 ex 1921, po kateri sme davčni eksekutor sprejeti od enega dolžnika največ do Din 25, to pa le proti priznanici iz svojega bloka. Kdor bi se poslužil kakkega drugega posrednika ali pa ne v mejah tu navedenih predpisov, odgovarja sam za posledice nepravilno opravljenega plačila napram državi.

★ Dokazi tisočletne italijanske kulture. Naša oblastva se zelo trudijo, da bi prepre-

Mesto ostudnega ribjega olja se da es daj brez izjeme

JEMALT

prašek zelo prijetnega okusa, ki se jemlje suh ali raztopljen v mleku in prireja iz dr. W. Androva sladnega ekstrakta in zajamčeno 3 % ribjega olja. Jemalt je posebno primeren za vse one, ki težko prenesejo navadno ribje olje ali pa ga sploh ne preneso. — Dobiva se v vseh lekarnah v malih zavojih po 25 Din in velikih zavojih po 42 Din.

Pierre l'Ermitte:

Zgodba o modernem človeku

Na koga sem nedavno naletel pred restavracijo? Elegantan oblečen gospod je stopil predme iz prvovrstnega avtomobila: »Glej ga spaka, to je vednar »mahagonijev« Lambert ali s pravilnim imenom Achille Leon Lambert, moj nekdanji sošolec. Imenovali smo ga mahagonijevga, ker se je vedno bahal z lepoto in bogastvom očetove hiše, v kateri so bili celo napisi iz mahagonijevga lesa. Bil je velik lenuh v vseh predmetih. Ko je prevzel očetovo tovarno, jo je kmalu radi svoje lenobe in nevednosti spravil na boben. Več let že nisem o njem nič slišal, sedaj se pa nenkrat pojavi pred mano.

»Človek bi skoro ne spoznal več svojih starih prijateljev,« sem mu rekel. V svoji velikodušnosti me je smatral za vrednega, da mi odgovori:

»No, kako kaj gre? Dobro, ne?«
»Avtomobil je tvoja last?«
»Da, moj je. In ne samo to. Če želiš, se lahko peljeva na izprehod.«
Kako je to rekel, kot Ludovik XIV.!

»Dobro sem naletel!«
»Na kaj neki?« se je predrznil vprašati.
»Postal sem damski frizer. Strmiš, kaj? Se vse drugače bi gledal, ko bi vedel, koliko pri tem zaslužim. Ze kar ne vem, kam bi z denarjem.«
»Tu bi ti jaz lahko svetoval.«
On se za te besede ni zmenil, ampak je nadaljeval: »Z očetovo tovarno ni bilo, kakor

čila vsa, karkoli bi moglo žaliti italijanski narod in italijansko državo. To dokazujejo odločni ukrepi proti manifestantom. Italijani pa izrabijo vsako priložnost, da naš narod in našo državo blatijo in žalijo. Ni dolgo tega, kar so fašisti poslali v železniškem vozu čez mejo ubitega psa z zelo žaljivim napisom. Pred kračim so pa naši železničarji našli v nekem vagonu ta le napis: »Slovanska svinja! Slovanski falot! Bo že prišel dan, ki ni več daleč, ko bomo našo ubogo Dalmacijo osvobodili! Orožje proti vam, lopovi, je že pripravljeno! Naj živi italijanska Dalmacija! Živijo Mussolini! Živijo fašistična Italija! — Živijo tisočletna kultura!

★ Nerednost na železnici dne 3. decembra. Izkaznice za četrtinsko vožnjo na proslavo v Maribor so bile po naredbi generalne direkcije drž. železnice z dne 2. novembra št. 79238 veljavne do včetega 3. decembra 1928 do 24 (do polnoči). Neki sprevodnik je ob pomankljivem razumevanju v vlaku, ki je dne 3. decembra vozil iz Maribora ob 17.20 proti Ljubljani (in z Zid. mesta proti Zagrebu) zahteval od udeležencev slavnosti celi vozni listek, dasi so bile izkaznice pravilno žigosane, češ, da te izkaznice dne 3. decembra niso več veljavne. Kdor je ob tej vožnji plačal pri blagajni ali sprevodniku v vlaku celi vozni listek in morebiti še globo, naj vložiti na železniško ravnateljstvo v Ljubljano koleka prosto prošnjo za povračilo krivično vplačanega zneska. Prošnji naj priloži pravilno žigosano izkaznico in dotični celi vozni listek, ako ga iz previdnosti ni izročil vratarju zadnje postaje ter navede v prošnji krivično vplačani znesek, zadnjo postajo in natančen ter popolni naslov, na kar se mu bo znesek vrnil.

★ Rok za prijavo vžigalnikov pri občinskih uradih je izjemoma podaljšan do 15. decembra t. l., žigosanje istih pri srezki finančni kontroli se pa vrši do 25. decembra t. l. Kdor bo po končanem žigosanju v posesti ne-žigosanega vžigalnika, bo kaznovan kot tiho-tapec.

★ Na rojstni dan Nj. V. kralja dne 17. decembra bodo bančni zavodi zaprti. — Društvo bančnih zavodov v Sloveniji.

★ Sprememba voznega reda. Na progi Pragersko—Kotoriba—Nagykanizsa vozi pričenši s 16. decembrom 1928 trikrat na teden in sicer vsako nedeljo, sredo in petek do vključno 7. aprila 1928 brzi vlak št. 202-1105 in počenši s 19. decembrom 1928 trikrat na teden in sicer vsak ponedeljek, sredo in soboto do vključno 10. aprila 1928 brzi vlak št. 1106-203. Oba vlaka imata na Pragerskem zvezo že na postjoča dnevno redno vozeča dunajska brza vlaka št. 505-606 odnosno 605-606 proti Ljubljani, Trstu in Benetkam do Nice na Francoskem in obratno. Ravnotako je v Nagykanizsa direktna zveza do odnosno od Rudimpešte. Vožni red je sledeči: v smeri Budimpešta—Nica: Budimpešta od hod ob 7.35; Pragersko odhod ob 14.49; Ljubljana gl. kol. odh. ob 17.27; Trst odhod ob 21.50; Nica prihod ob 18.23. — V smeri Nica—Budimpešta: Nica odhod ob 7.40; Trst odhod ob 7.30; Ljubljana gl. kol. odhod ob 12.08; Pragersko odh. ob 14.38; Budimpešta prih. ob 21.55. — Ob zgoraj določenih dnevih vozijo navedeni vlaki spalni voz Budimpešta—Nica, direktni potniški voz I. in II. razreda Budimpešta—Ventimiglia in direktni potniški voz III. razreda in jedilni voz Budimpešta—Pragersko. Vožni red teh vlakov

veš, nič. Nisem prijatelj prenapornega dela. Seveda je kmalu zapel boben.« Umolknila sva.

»Kaj pa je kaj novega?« je vprašal nadomda.

Med takimi pogovori sva šla k večerji. »Veš, je začel, »da učenjak ravno nisem, Hvala Bogu! To danes ne pomeni nič. Pri zrelostnem izpitu so me vprašali, kakšni so Fenelovi nazori o govorništvu? Le predstavljaj si: jaz in Fenelon! Briga mene ta neumnost! Mar to kaj nese? No torej! Jaz sem rabil denarja, ne pa Fenelonovih govorov!«

»Spominjam se še, da si si izposodil denar nekoč pri meni. Koliko pa si mi prav za prav dolžan?«

Preslišal je vprašanje.

»To ti rečem,« je nadaljeval, »brivci niso neumni ljudje. Ko so si izmislili in začeli širiti idejo »bubi-frizure«, se mi je zazdelo: »Sreča te kliče,« in pograbil sem jo za lase.«

»Dolge ali kratke?«

»Takrat še dolge. Kmalu sem si uredil brivski salon: Leon Achille — damski frizer. Denar se je kopičil, kmalu sem uredil še drugi in končno še tretji brivski salon. Sijajno mi gre. Danes imam že preko dvajset uslužbencev. Poleti grem dvakrat na morje.«

Zopet sva umolknila.

»Ali misliš, da bo vedno tako?«

»Četudi ne! S kratkimi lasmi je podobno kot z opijem; če se zgodba enkrat začne, se nikdar več ne konča. Eno da drugo. Redno striženje je samo ob sebi umevno, temu se pridruži še kodranje, umivanje, osvežitev in izmenjava barv, oblikovanje, parfimiranje... Glavno je začetek, drugo že samo pride. Če je enkrat vstopila v mojo brivnico in si tam

Ali ste še ravno tako lepi ako se odkrijete?

Ali se bojite vzeti klobuk z glave — ali radi storite to, da pokažete svoje lepe lase? Na vsak način je to odvisno od tega kako so negovani Vaši lasje. Ako boste za umivanje las rabili vedno le Elida Shampoo boste brhkejša in lepša, kakor ste bili kedaj popreje. Elida Shampoo bo napravil Vaše lase mehke kot svila ter ohlapne, lahne kot puh, zdrave in lepe. Vi boste vedno rada razoglava, ako bodo Vaši lasje dosledno negovani z Elida Shampoojem.

ELIDA SHAMPOO

je razviden iz »Razglasa«, ki je izobešen pri potniških blagajnah.

★ Prepovedane knjige. Dunajska knjigarna Amalthea razpošilja med drugimi tudi naslednje v naši državi prepovedane brošure: »Geist und Gesicht des Bolschewismus«, »König Kohle«, »Lenin und Gandhi«, »Michael Lykow«, »150 Millionen«, »Der Parade-Marsch«, »Petroleum« in »Wege der Liebe«. — Uvažanje v našo državo je dovoljeno listu »Makedonija«, ki izhaja v Solunu; list »Makedonija«, ki izhaja v Sofiji, je pa v naši državi prepovedan.

★ Nagrada 10.000 Din izplača županstvo občine Bled onemu, ki izsledi ali pomore izslediti povzročitelja zadnjih požigov na Bledu in s tem pripomore, da se kruti zločinec požigalec, ki je povzročil že toliko škode in gorja, izroči roki pravice. Posebna pažnja naj se vodi o tujih, nepoznatih ljudeh, ki bi se v nočnem času zasačili v bližini gospodarskih poslopij ter isti nemudoma izroče orožništvu.

★ Gospodarske ponudbe iz Belgije. Iz Šibenika poročajo, da je splitski veliki župan

M. U. Dr. Francè Debevec

strokovni zdravnik za pljučne bolezni in tuberkulozo ordinira od 14. dec. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 18 II od 10. do 12. ure dop. in od 2. do 3. ure pop. — Röntgen

poslal šibeniškemu mestnemu magistratu dopis zunanega ministrstva, ki ga je to dobilo iz Belgije od neke velike tvrdke. Ta tvrdka pravi, naj se ji sporoče imena mest v naši državi, ki bi želela, da se jim instalira električna ali plinska razsvetljava ter ako se v bližini teh mest nahaja kak vodopad in koliko prebivalcev štejejo ta mesta.

★ Nova proga na Jadran? V Tuzli se je 11. t. m. vršila konferenca predstavnikov onih bosansko-hercegovinskih oblasti, ki so zainteresirane za zgraditev nove jadranske proge na podlagi ponudbe newyorške tvrdke Foy Brothers International Corporation, ki je izjavila, da je pripravljena zgraditi železniško progo pod pogojem, da oblasti prevzamejo garancijo. Na konferenci se je razpravljalo o trasi, ki bi se morala izmeriti, tako, da bi mogla tvrdka sestaviti svoje proračune.

★ Dvotirna proga Belgrad—Novska dograjena. Gradba druge proge med Zemunom in Novsko je dogotovljena. Novo, 300 kilometrov dolgo progo, si je ogledala in jo preizkusila državna komisija pod vodstvom glavnega ravnatelja državnih železnic Gjuričiča. Promet na novi progi se prične z dnem 15. decembra.

★ Prva muslimanska šoferka v naši državi. Te dni je pred izpraševalno komisijo v Sarajevu napravila šoferski izpit prva muslimanka v Bosni in Hercegovini in najbrže tudi v vsej naši državi gospa Safeta Tatarevič. Napravila je z odličnim uspehom teoretični in praktični izpit ter je nato dobila dovoljenje za šofiranje. Seveda bo morala pri šofiranju odložiti pajčolan z obraza.

★ Nevihla nad Splitom. V torek opoldne je divjala nad Splitom huda nevihta. Strela je udarila v neko hišo. Sin hišnega lastnika se je onesvestil, hišna gospodinja pa je radi strahu padla raz stopnice in se hudo poškodovala. Kake večje materialne škode pa k sreči ni bilo.

★ Grozna smrt delavca. Pretresljiva nesreča se je v torek ob 4 zjutraj pripetila na parni žagi bratov Kronfeldov v Zagrebu. Delavec Stefan Marič je žagal na cirkularni deske. Ena deska se je zapletla med transmisjska jermena in Marič jo je hotel odstraniti, kar pa se mu ni posrečilo, ker je bil ranjen na roki. Njegov tovariš Pavel Jabič mu je priiskočil na pomoč in se sklonil nad kolesom. Kolo je nesrečnega Jabiča zgrabilo in ga na osi z nevzdržno silo vrtilo po zraku. Jabič pred grozno smrtjo ni utegnil niti zaklicati na pomoč in šele na obupne Maričeve klice je strojnik ustavil motor in kolo. Jabičovo truplo so nato popolnoma zmečkano sneli s kolesa. Policijska komisija je ugotovila, da se mu je zlomila hrbtenica na treh krajih, glava se mu je spremenila v krvavo kepo možgan, vsi udje pa so mu bili težko poškodovani.

★ Praznoverje v okolici Karlova. Po vaseh v okolici Karlova se klati neki Ivan Klanjšec, baje iz Slovenije, ki z nekakimi copernikami zdravi bolne ljudi in živino. V Karlovcu so prišli te dni kmetje prijavit tega čudodelnika, kateremu so dajali po 100 dinarjev za zdravlila, ki pa niso prav nič pomagala. Ljudem je dajal neko zdravilno sol, od katere bi je morali nekaj popiti v vodi, nekaj pa nositi

Sveta življenje in vrvenje

Peter Klemen:

Slovenski kurir in njegova smola

(Popotni spomini iz doli po prevratu.)

(Dalje.)

XXV. POGLAVJE.

Odhod iz Pariza. V Genevi in v Bernu.

Preteklo je bilo nama že več nego teden dni v Parizu. Z Ivanom Lorkovićem sva začela misliti na odhod, kajti bližali so se božični prazniki. Z veliko silo se je polastilo Ivana hrepenenje po domu in družini, a »razgovarati« le ni nehal. Jaz sem hodil na legacijo dan za dnem, pa nisem dolgo ničesar opravil. Dne 20. decembra se mi je slednjič posrečilo dobiti paspoše, opremljene z vsemi potrebnimi pečati in podpisi. In dan pozneje ob osmih zvečer sva zapustila Pariz z vlakom, ki vozi z »Gare de Lyon« (ljonski kolodvor) vsak večer proti Belgardu na frankoščvicarski meji.

Zjutraj krog desete ure smo se privozarili na mejo. Začela se je natančna preiskava najinih kovčegov, francoski financarji so nama pobrali vse časopise, potne liste pa so revidirali nič manj ko dvanajstkrat. Meni so pregledali tudi žepa. Ne vem, ali sem se jim zdel tako barabski ali tako neumen. Menda oboje.

Poldne je bilo, ko smo zavozili na ženevski kolodvor. Tam so nama znova preiskali vso prtljago in dokumente, nato pa so nama izročili vse papirje, ki so potrebni, če nočes živeti v Švici samo ob besedi in lepoti švicarskih jezer. Dobila sva: cartes de pain, cartes de lait, cartes de graisse in cartes de fromage (karte za kruh, mleko mast in sir). V Parizu so imenovali take papirje »tickets«.

Nastanila sva se v hotelu »Beau rivage«. Povabila sva doktorja Gazzarija iz Dalmacije na razgovor, ki je trajal do osme ure zvečer. Mnogo smo se domenili, mnogo prekritikastili in ožigosali, predno smo se ločili.

Omeniti moram, da sem v seznamu hotel-skih gostov dobil tudi ime Koroščevo in Zervavovo, ki sta se tam mudila, če se ne motim, koncem oktobra.

Drugi dan zjutraj ob šestih sva se odpeljala v Bern, da dobiva pri srbskem ter nemško-avstrijskem konzulatu in pri švicarskem znanjem uradu potrebna potna potrdila. A žalobno ni šlo vse tako gladko, kot sva si predstavljala. Nemški konzulat nama ni hotel dati vize, češ, da ni v to pooblaščen in nima z Dunaja nikakih informacij. Pač pa je gospod tajnik izjavil, da hoče telegrafirati v »Staatsamt für Auswärtiges« in priporočiti najino zadevo. Ni kazalo torej nič drugega nego ostati za Božič v Bernu.

Popoldne istega dne, bilo je 23. decembra, je dobil dr. Lorković telegram od kiparja Meštrovića, da ga morava na vsak način obiskati, predno odideva, v hotelu »Beatus« v vasi Merlingen ob Thunskem jezeru.

Kipar Ivan Meštrović je bil že prve dni decembra odšel iz Pariza proti domovini. A v Bernu ga je dohitela španska gripa, moral je v bolnišnico Lindenhof, kjer je ostal štirinajst dni. Po prestani bolezni je šel na nekako zimsko letovišče v Berlingen, da si utrdi šibko zdravje. Ko je izvedel, da potujeva z Lorkovićem skozi Švico, je naju opozoril telegrafčno, kje da je in da bi rad govoril z nama.

Ko sva prespala noč v hotelu »Suisse« in poravnala račun za sobo z dvema posteljama v znesku 36 frankov, sva se na sveti večer ob šestih odpeljala z vlakom proti Thunu in od tam še uro daleč z električno železnico do Merlingena. Z nama je šel tudi gospod Kačić, doktor medicine, prav fleten in dober človek. Meštrović in slikar Kljaković sta nas že čakala na postaji.

Za prihod je bilo že vse preskrbljeno in pripravljeno. Šli smo takoj k večerji.

Ne bom pozabil tega svetega večera. Ze zlepa se nisem toliko in tako od srca smejal, kakor takrat. Gospoda Meštrović in Kljaković sta pripovedovala množico naravnih in prstnih šel, da smo se morali poslušati smejati do solz. Gospodinja nas je zavidala in obžalovala, da ne razume našega pogovora.

Drugi dan, za Sveti dan, smo napravili izlet v Interlaken, uro daleč s tramvajem iz Merlingena. Interlaken je trg ali mesto samih hotelov, ki leži pod znano, v solncu se blestečo Jungfrau, med Thunskim in Brienskim jezerom. Odtod ima tudi svoje ime.

Sedaj je čas

da si okrepite izmučeno telo, izboljšate kri, uredite prebavo! Uporabite staro, priznano Hočvarjevo aromatično železnato tinkturo, ki da zdravje, kri in moč! Ne kvari zob! 1/2 steklenica 20 Din. Za uspešno zdravljenje je porabili 3 steklenice. — Razpošilja z navodilom edino: Lekarna pri Angelju Varhu na Vrhniki.

Chic Parfumske rafije
Cendre de rose
all Rose Corail
Bourjois-Paris

Zvečer smo svoj smeh nadaljevali do pozne noči, zjutraj pa smo odpotovali, hvalečni svojim zabavnim in duhovitim prijateljem.

Se tri dni sva hodila z gospodom Ivanom Lorkovićem po Bernu. Nazadnje pa je vendar prišel z Dunaja telegram, s katerim se nama je dovolil prost prehod čez nemško-avstrijsko mejo. Pospravila sva svoje reči in odšla proti domovini, vesela in srečna, da se najino dolgo potovanje vendar že neha.

(Dalje.)

Raj — toda za koga?

V novi Rusiji ni nikakega meščanstva več, zato pa imajo novo plemstvo. To so možje, ki so se skozi stisko in smrt, po lastni moči in smelosti dvignili nad velike brezbržne ali celo sovražne ljudske mase. Ti možje drže sedaj skupaj kakor velika bratovščina ali red in dajejo zgled tolike trdnosti in solidarnosti, kakor še malokatero manjšinsko gospodstvo doslej. Primerjati jih je mogoče z Nemškim viteškim redom v Prusiji ali z beneškimi patričiji. Dejansko jim ne manjkajo niti redovna pravila, ki imajo namen preprečiti izdajstvo in škodovanje avtoriteti. Izključeni so vsi cerkveni verniki, člani se ne smejo podvreči nobenemu cerkvenemu obredu, živeti trezno in kolikor mogoče malo obbeževati z drugim spolom.

Vsa aristokracija se skuša ohraniti na ta način, da se varuje pretrganega uživanja, na drugi strani pa skrbi za to, da se njenim članom ni treba pehati za vsakdanjim kruhom. Zdi se mi, da to vprašanje v Sovjetski Rusiji ni slabo rešeno. Plače pač niso visoke; najvišja znaša 225 rubljev mesečno. Toda v ozadju ne manjka raznih vratic. Mnogo jih je, ki opravljajo po dve službi in so tudi za obe plačani. Glavna stvar pa je, da mnogo izdatkov, ki jih drugod uradniki plačuje iz svojega, tu pokriva državna blagajna. To so potovanja v kopališča, obiskovanje naučnih zavodov, vsakdanji drugi zajutrek, obleka, službeni avto. Reči se more, da večji del visokih uradnikov pokriva svoje vsakdanje izdatke iz državnih sredstev, svojo plačo pa more prihraniti. Cisto gotovo pa niso te ugodnosti, ki držo te može skupaj, marveč komunistična ideja, za katero bi se dali nedvomno raztrgati.

Da je pripadnost komunistični stranki aristokratskega značaja in se ne da primerjati s pripadnostjo kakih strank v demokratičnih deželah, kaže tudi dejstvo, da vrata v stranko nikakor niso odprta, da se nikakor ne vabijo novi člani, marveč se nasprotno vrši dalekosežna izbira. Večini ostane članstvo za vedno nedostopno.

Kako močna je danes komunistična stranka, gredo mnenja narazen. V Rusiji so mi govorili o 600.000 do 800.000 članov. Trocki je svoj čas navedel število 1.200.000, od tega 303.000 kmetov, katerih je danes že polovica uradnikov, 15.000 poljskih delavcev, 462.000 nameščencev — polovica od njih je bilo preje delavcev — ter 430.000 delavcev, ki se še danes nahajajo po industrijskih obratih.

A četudi je kdo sprejet v stranko, nikoli ne ve, kako dolgo bo smel v njej ostati. Vsakega, ki kakorkoli postane sumljiv, da politično ni povsem zanesljiv, neusmiljeno izključijo. A to pomeni zanj politično in gospodarsko smrt. Čiščenje je neizprosno in trajno. Od dne 1. januarja 1926 do 1. julija 1927 so izključili 80.000 oseb, kakor navaja Trocki, od tega 50 odstotkov delavcev.

In kaj je zunanji znak gospodujočega razreda v današnji Rusiji? Aktivka! Nikjer na svetu nisem videl toliko ljudi z aktivko kakor v Sovjetski Rusiji. A zanimivo je, da je med njimi videti tako malo Judov, pač pa mnogo Georgijev in Armencev. Vsekakor more postati aktivka po samotnih krajih na deželi, kjer sovražijo davčne eksekutorje, nevarna.

(E. Koch-Weser: Današnja Rusija.)

Morsko dno požira ladje

Latviška ladja »Hidrografa«, ki je v Riškem zalivu iskala potopljene ladje, je te dni dovršila svoje delo. Preiskava morskega dna je bila potrebna, da se dožene, če potopljene ladje ne predstavljajo nevarnosti za plovo. V začetku svetovne vojne so Rusi ob vходу v Riški zaliv potopili 30 parnikov, natovorjenih z betonom, da bi zaprli dohod v pristanišče nemškemu brodogradu. Do danes je morsko dno 28 teh ladij požrlo, da ni ostala za njimi nobena sled. — V bližini pristanišča so angleški podmorniki potopili veliko nemško križarko »Albrecht« in več transportnih ladij; tudi o teh ni najti nobene sledi. — Jeseni 1915 so se potopili v riških vodah dva angleška in en ruski podmorski čoln; razen tega so Nemci v Riškem zalivu potopili dva minonosca in rusko torpedovko. — Pri Moorsundu še sedaj štrli iznad vode ruska oklopna »Slava«, ki jo je potopila lastna posadka, ko jo je obkolilo nemško brodograd in ni mogla uiti. — Riške vode pa zaslužijo ime »grob ladij« tudi v miru zaradi silnih viharjev, ki zahtevajo mnogoštevilne žrtve. Pri Steinbornu na kurlandski obali se še danes vidijo ostanki parnika »Saratov« in jadrnice »Karlise«, ki jih je vihar vrgel na

obal; posadki obeh ladij sta utonili. Ob vходу v Riški zaliv se nahajajo ostanki »Ferndene«, katera je lani zašla med ledene plošče, ki so jo strle.

Če se gleda na politiko z višav

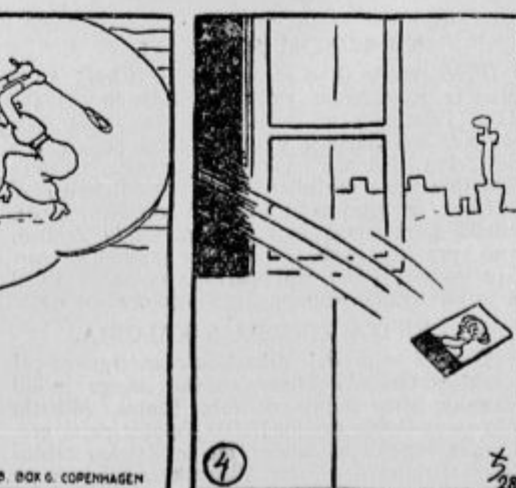
Nemški pisatelj Emil Ludvig je te dni obiskal predsednika Masaryka v gradu Lana. Ob tej priliki je podal sotrudniku »Prager Tagblatt« nekaj ne vsakdanjih izjav. Med drugimi je rekel: »Poznam vse pomembne državniške v Evropi in morem s prepričanjem reči, da je Masaryk najmodrejši med njimi. S tem mnenjem v evropskem duševnem svetu nisem osamljen. Lani sem govoril v Zenevi z Bernardom Shawom o možnosti evropskih Združenih držav in sprožil vprašanje, kdo bi pač mogel biti predsednik te zveze? Tu je rekel Shaw: Poznam samo enega, to je Masaryk. — Masarykova osebnost me potrjuje v prepričanju, da zgodovina ni odvisna od gospodarskih vplivov, kakor to uči materialno pojmovanje zgodovine, marveč od znamenitih mož.« — O monarhizmu v Nemčiji je Ludvig izjavil: »Monarhizem v Nemčiji se je preživel. Odkar je nemška veleindustrija s črno-belodrdnim vojnimi posojili milijone izgubila, ji je ljube, da pod črno-rdečo-zlato zastavo milijone služi. Celo veliki pristaši starega režima so mi v zadnjih dveh letih priznali, da se je nemški narod pred desetimi leti rešil bremena, ki je ležal na njegovih zdravih silah kakor hipoteka na poslopju. Sedaj je hiša v moralno-političnem zmislu brez dolgov, materialni dolg pa se zdi v obsegu, ki ga zahteva izpametovanja Evropa, zmagljiv. — Ko je antanta leta 1920 zahtevala 140 milijard mark, sem govoril o tem v Vatikanu s kardinalom državnim tajnikom Gasparrijem. Tedaj mi je rekel modri duhovni gospod: Plačali ne boš 140, ne 100 in tudi ne 50, marveč približno 30 do 35 milijard. — Ko sem se vrnil domov, sem rekel prijateljem: Vatikan je še zmerom tako moder kakor v prejšnjih stoletjih. — O spravi med Francijo in Nemčijo je rekel Ludvig: »Kakor sem se prepričal v pogovorih z vodilnimi državniki v Londonu, Parizu in New Yorku, je sprava med Nemčijo in Francijo mogoča le v popolnem sporazumu z Anglijo. Nikaka sporazumna premica ne vodi iz Berlina v Pariz, marveč le sporazumni trikot Pariz-Berlin-London.« — Slednjič je izjavil Ludvig o Ameriki: »Ne vem, ali imajo Američani kakšno kulturno poslanstvo ali ne; vendar se mi zdi smešno, če se težko blamirana Evropa norčuje iz Amerike, ker znajo tam manj latinščine in grščine.«

Zločinec na dopustu

Pred nekaj leti je bil v Lublinu obsojen na dosmrtno ječo neki Hipolit Rytter, ker je imel na vesti umor in nepregledno vrsto tatvin. Svojo kazen je preživel v varšavski kaznišnici. Tam je težko obolel na nogah in tudi drugače je bilo njegovo zdravje skrajno nepopoljno. Zdravniki so predlagali, naj se da Rytterju pol leta bolniškega dopusta. Stvar se je vlekla celo leto, nazadnje pa je notranji minister odredil, da se Rytter za pol leta izpusti na svobodo. Rytter je šel in se ni več vrnil; zasledovanje je ostalo brezuspešno. Te dni pa so neki zločinci vlomili pri bogatem trgovcu Löwenfischu v Varšavi, ubili služkinjo in se lotili blagajne, ki so jo pa našli docela prazno. Oblašme se je posrečilo izslediti zločince in jih zapreti vse — razen kolovodje. Ta pa ni bil nihče drugi nego Hipolit Rytter.

»Očka, zakaj si z oljem namazal ključavnico?« — »Zato, da ne cvili!« — »Daj, daj, namaži še malega Janezka!«

Začetek in konec Modrijanovih ženitnih sanj

COPYRIGHT P. B. DOK. COPENHAGEN

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Absolvent
trgov. šole želi primerne
namestitve. Naslov pove
uprava »Slov.« št. 12.112.

Primerne službe
išče vojašine prost fant,
ki se razume na vsa dela
na polju, v vinogradu in
kleti. Vajen tudi konj.
Naslov v upravi 12.202.

Deklica
pridna in poštena, išče
mesta k otrokom pri bolji
družini. Cenjene ponu-
dbe upravi »Slovenca«
pod »Vajena otroke«.

Revna deklica
išče mesta vajenke pri
šivlji, pri kateri bi ime-
la hrano in stanovanje.
Cenjene ponudbe pod
»Revna«.

Službo dobe

Strojnika
sprejem k parni žagi,
veščega tudi elektrike.
Nastop takoj. Vprašati v
upr. Slov. pod št. 12.120.

Strojnika in gaterista
površni moči, sprejme
tako ing. Ignacij Pelhan,
Ziri.

Gospodično
k otrokom
ki zna nemško, ročna de-
la in nekoliko šivati, mar-
ljivo, zanesljivo in solid-
no, sprejem. — Ponudbe
z označbo plače na Da-
nico Vranešič, Sunja, Hrv.

Pisarniško moč
žensko ali moško, samo
dobro izveščano v vseh
pisarniških poslih, z več-
letno prakso, sprejme
večje podjetje. Ponudbe
na Poštni predal št. 47,
Celje.

Vajenca
sprejem takoj. Naslov
v oglasnem oddelku Slo-
venca pod šte. 12.209.

Trgovskega učenca
sprejem takoj v trgo-
vino z mešanim blagom.
— Klun Janko, Prevalje.

Službo v pisarni
z mesečno plačo 1600 Din
dobi gospod. Potrebna
kavcija 10.000 Din. Po-
nudbe na oglasni oddelk
Slovenca pod »s 15. de-
cembrom v Ljubljani št.
12.208«.

Blagajničarko
energično starejšo, sprej-
memo. One s kavcijo in
ki so služile v elektro-
tehnični stroki, imajo
prednost. — Ponudbe pod
»Blagajna« upravi Slov.

Pouk

Strojepisje
poučuje drž. konc. za-
sebno učilišče. — Gita
Petač, Ljubljana, Valva-
zorjev trg 6.

Dijaki

Mlad dijak
se sprejme z vsi oskrbo.
Naslov pove uprava Slo-
venca pod št. 12.207.

Vanovanja

V mesečno sobo
lepo, z elektr. razsvet-
ljavo, se sprejme gospod
kot sostanovalec. Poizve
se Stari trg 16/II.

Stanovanje oddam
za takojšnjo vselitev pro-
ti primernemu posojilu
ali daljši najemini. Tri
sobe, kuhinja, pritlikline,
vrt. Naslov pove uprava
pod št. 12.199.

Vnajem

Mesarija in gostilna
dobro idoča, se da takoj
v najem. Kranj št. 152.

Lep velik lokal
v sredi mesta oddam ta-
koj. Naslov pove uprava
Slovenca pod št. 11.435.

Inserirajte v
»Slovenca«

Posrestva

Gostilna
dobro znana, posrestvo,
celo gospodarsko poslop-
je, pri Mariboru, se pro-
da takoj. Javijo se naj
samo resni kupci. Naslov
pove uprava »Slovenca«,
Maribor.

Lepo posrestvo
60 oralov
(22 oralov gozda prve
vrste), nekaj vinograda
itd., se ugodno proda pri
Sv. Jakobu v Slov. gor.
Vprašati v upravi lista v
Mariboru.

Krasno posrestvo
dobičkanosno, v najlep-
šem kraju Savinjske do-
line, se radi smrti proda za
275.000 Din. Ponudbe pod
»Savinja« na podružnico
»Slovenca« v Celju.

Kupimo

Srne, zajce
in drugo divjačino ku-
puje vsako množino po
najvišjih cenah veleme-
sarija Slamiš, Ljubljana,
Gospodarska cesta.

Prečivo
lepo, čisto, kupuje vsako
množino po najvišji dnev-
ni ceni: Hinko Humer,
trgovca, Sv. Križ pri
Litiji.

Pednice
hrastove, 285/53, od 18
do 27, rabim za takoj.
»Mangart«, poštni predal
št. 43, Ljubljana.

Poizvedbe

Denarnica
s srednjo vsoto denarja
in 4 ključki, se je izgubila.
Odda naj se v upravi
»Slovenca«.

STOJ

Majhna pisca
z rizasto črnoorjavo dila-
ko, sivkasto glavo, nose-
ča, ime »Heksi«, nam je
ukradena. Kdor jo izsledil,
naj to javi: Poljanska
cesta 12/II.

Prodamo

Koks
suh, 80 Din (100 kg) ved-
no na zalogi. — Mestna
plinarna.

Perje
vsako množino, čiščeno,
neizčiščeno, nečehano -
kokošje, purje, račje in
gošje - prodaja trdika
E. Valda, Čakovec, Med-
imurje.

Konja
starejšega, trpečnega, po-
ceni prodam. — Poljanska
cesta št. 12.

Šivalni stroj
za čevljarje (Cylinder,
Hohlmaschine), se poceni
prodaja. Zidar, Pobreška
cesta 9, Maribor.

Apnena jajca
prodaja, dokler seže za-
loži, po Din 130 komad,
od zaloge v Poljčanah -
Eksport, družba Matheis,
Suppanz in drug, Maribor,
Cvetlična ulica št. 18. —
Najmanjša množina, ki se
razpošilja, je en zaboj s
1440 kom. Razpošilja se
blago po povzetju ali pa
proti predplačilu račun-
ske vrednosti.

ala za dežnike, predstave
k peč. m. posode za pre-
mog, kurilne garniture
dimne cevi in dimna ko-
lena železne peči in šte-
dilaiki najceneje pri

Fr. Slupica, železnar
Ljubljana, Gospodarska c.

Velika baraka
svetla, z opeklo krita in
popolnoma v dobrem sta-
nu, inventar za mesnico,
se prodaja. Izve se: Ljub-
ljana VII, Jernejeva 47.

Konji naprodaj
Naprodaj sta s tovrstnim
vozom in popolno opre-
mo za 2 konja, 2 težki,
lepi kobili (Noričanki),
mati in hči, 9 in 4 letni,
popolnoma sparijeni gle-
de velikosti in barve, za-
jamčeno brez napake in
varni v vpregi, dalje dva
manjša konja, dobra te-
kača za lažjo vprego. —
Vprašati naj se v ekono-
miji Turjak v Turjaku.

Dnevnik Slovenec
najbolje
informirani list!

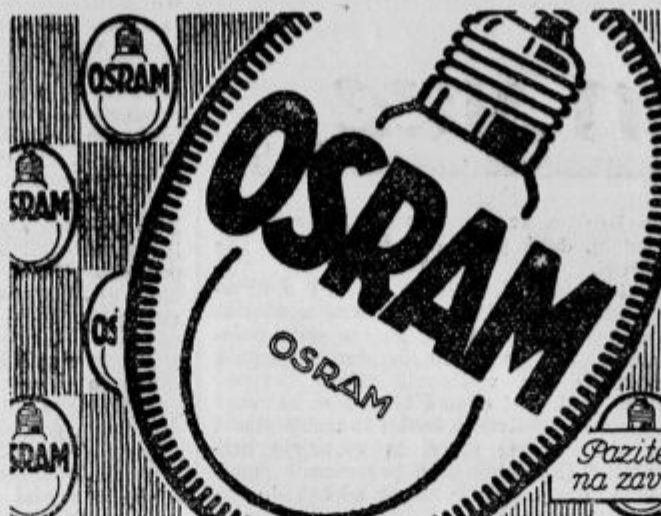
Obrt

Polenovka
namočena, vsak petek v
gostilni pri »Bobenčku«.

Pubasto perje
kg 38 Din. razpošiljam
po povzetju najmanj 5 kg
izkoristite priliko. do-
kter zaloga traja imam
tudi beli puh kg 300 Din
L. Brozović, kem čistio-
na perja, Zagreb, Ilica 82

Električne žarnice
z žarečim platiniranim
križem se dobijo po enot-
ni ceni 85 Din pri Splošni
Elektro-družbi z o. z.,
Ljubljana, Mestni trg 25,
zraven Krisperja.

Mesarija Lavtižar
na Sv. Petra cesti 83, bo
vsako soboto odprta do
osmih zvečer. Dobi se
vsakovrstno meso.

OSRAM

*Znak kakovosti
dobre žarnice.*

*Pazite pri kupovanju, da se ta znak nahaja
na zavrtku v pomarančasti ali modri barvi.*

Perje
kokošje, purje, meško,
ima trgovina s perutnino,
Šiška, Aleševčeva ul. 7.

Bukova drva
krasna, zdrava, popolno-
ma suha, iz pokritega
skladišča dobav prompt-
no Čebin, Wolfova ul. 1.
Telefon 2056.

Namočena polenovka
vsak petek. — Anton Le-
gat, trgovina - Ljubljana,
Miklošičeva cesta 28.

Moški boks čevlji
po 180 Din pri JANKO
KOS, »Stan in dom« —
Ljubljana.

Mehanična delavnica
za popravila gramofonov,
šivalnih in pisalnih stro-
jev, otroških vozičkov,
koles itd. Lastno emajli-
ranje, ponikanje. Pripo-
roča se Justin Gustinčič,
Maribor, Tattenbachova
ulica 14. Nasproti »Na-
rodnega doma«.

Razno

Debele
uskinaste trobe
kupite najceneje pri trdiki
A. VOLK, Ljubljana
Resljeva cesta 24.

Čas je zlato
pa tudi dobra
reklama v
SLOVENCU

Razprodaja!
Najcenejša božična darila! Ker se plašči in obleke
popolnoma razprodajo, se od 1. dec. do 1. febr.
vsak plašč proda 100 Din ceneje. V zalogi so
plašči, moderni in temni, ženski in moški štofi.
30% popusta
samo v trgovini
Marije Rogelj, Ljubljana, Sv. Petra cesta 26.

Odda se RESTAVRACIJA in KAVARNA

v novozgrajenem kopališču S. K. Ilirije pod Tivo-
lijem v Ljubljani. Predvidena sezija MAJ—OKTO-
BER. — Kopališče lahko poseti do 1500 kopalcev
naenkrat. Ogled restavracijskih prostorov je mo-
goč na licu mesta. — Pismene ponudbe z navedbo
najemnine naj se pošljejo v zapečateni kuverti z
značko »RESTAVRACIJA« Dr. MILANU DU-
LARJU — Ljubljana, Kralja Petra trg št. 2 —
do 1. januarja 1929.

Ceneje kot pri
RAZPRODAJAH
se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri
TRPIN, MARIBOR, Glavni trg šte. 17.

Pohištvo - Preproge

Linolej, zavese, posteljne odeje, namizni prtji,
vzglavja, tuhenti, šivane odeje, volnena pre-
grinjala, pregrinjala za mobilje, gradl za ma-
trace, kakor tudi vse vrste lesenih, tapet-
niških in železnih mobilj po čudovito nizkih
cenah pri **KAROLU PREIS,**
MARIBOR, Gosposka ulica šte. 20.
Ceniki zastoj! Ceniki zastoj!

Pridobivaite novih naročnikov!

Zatisnila je oči boguvdana predobra mati in stara ma-
mica, gospa

Marija Pleško roj. Kenk

stara 63 let. — Pokopali jo bomo iz Gledališke ulice št. 13, na
pokopališče k Sv. Križu, jutri, v petek 14. dec. ob 2 popoldne.
Blag ji bodi spomin!

Sin Albin z družino.

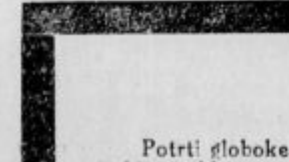
Vse vrste koledarjev

od najpreprostejše do najfinejše izdelave
za vse stroke

v slovenskem in srbsko-hrvaškem jeziku (v latinici in
cirilici) in tudi nemški se dobijo pri

Novi založbi r. z. o. z. Ljubljana

Zahtevajte ponudbe!

Potrži globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je naš srčno
ljubljeni, blagi soprog, oče, brat, tati, stric in svak, gospod

Viljem Gebauer
nadučitelj v pokoju

v ponedeljek dne 10. decembra ob 1/2 20 nenadoma preminul.
Pogreb bo ob 1/2 16 v sredo dne 12. decembra 1928.
Šent Jernej, dne 11. decembra 1928.

Zalujoče rodbine: Gebauer, Kopač, Saje in Zemljak.

Helsingborg TRETORN

Zahtevajte
znamko
»TRETORN«

Galoše in
snežni čevlji

TRETORN

nimajo tekmeča

Zahtevajte brezplačni
cenik.

Elegantna
plitka, dobra in cenena ura

Din 98—
3letno jamstvo.

14 dni na poskušnjo ako ne
odgovarja, se vrne denar.

Anton Klifmann
Maribor št. 40/b.

Specijalist za samo boljšo
švicarske ure.

Cenik brezplačno.

Da si očuvate zdravje

je v prvi vrsti potrebno, da se obranite pre-
hlada. Za to pa potrebujete zimsko perilo, no-
gavice, veste ali pulover, volneni šal, dobro obleko
in plašč. Vse to si nabavite najbolje in po zelo
nizki ceni v priznani solidni trgovini

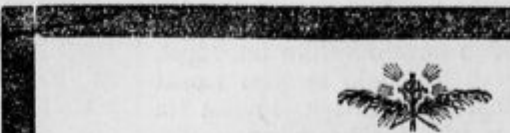
I. N. Šošarič, Maribor
Aleksandrova cesta 13.

Gritzner
šivalni stroj

je
najlepše darilo

Jos. Petelinc, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša
iskrenoljubljena mati in tašča, gospa

Josipina Bilina vd. Hruška

dne 12. decembra po daljši, trpljenja polni bolezni, previdena s
toložili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek dne 14. decembra
ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Florijanska ulica št. 31, na pokop-
ališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. decembra 1928.

**ALEKSANDER HRUŠKA, sin. — MARIJA BILINA, hči. —
GABRIJELA HRUŠKA, sinaha.**

Inserirajte v „Slovenca“!